

כ"ג שבט ה'תשע"ד 24.1.14

מגזין מס' 264

שבת פרשת משפטים/מברכים חודש אדר א'
קשר-שבועי מאת הרב יאיר כלב

הפתיח הלאומי

אין לשבור את החומר כי אם לזככו

אחת מתורות הבעל שם טוב, על הפסוק "כי תראה חמור שונאך רובץ תחת תחת משאו וחדלת מעזוב לו, עזוב תעזוב עמו": "כי תראה" - כאשר תסתכל בעיון טוב. "חמור" - בהחומר שלך שהוא הגוף, תראה כי אין הוא אלא "שונאך" - שהוא שונא את הנשמה המתגעגעת לאלוקות ורוחניות. ועוד תראה שהוא - "רובץ תחת משאו" - מכביד עליו המשא שנתן הקב"ה להגוף שיזדכך ע"י תורה ומצוות, והגוף מתעצל בקיומם. ואולי, בראותך גודל שפלותו וגסותו של הגוף, יעלה בלבבך (ש:) - "וחדלת מעזוב לו" - שתחדל מלחזק כוחות הגוף ובריאותו הגשמית המאפשרים יכולתו לקיים שליחותו, כי אם תחת זאת, תתחיל בסיגופים כדי לשבור את החומריות. הנה, יש לדעת שלא בזו הדרך ישכון באדם אור התורה, כי אם אדרבה, "עזוב תעזוב עמו" - יש לחזק בריאות הגוף וחוסנו כדי שיוכל לקיים אמיתת שליחותו. על האדם לרחם גופו הגשמי על מלוא כוחותיו לעבודת ה', ולשם כך יש לברר את הגוף ולזככו ולא לשברו בסיגופים.

(מעובד על פי 'היום יום' כ"ח שבט)

לוח שיסורים

לא רק קביעות בזמן אלא גם קביעות בנפש... (אדמו"ר הזקן) - היינו שיש לקבוע עתים ללימוד התורה, ליצור 'דופק לימודי' קבוע, ביום ובשעה, עד אשר יגלה האדם כי, לאמיתו של דבר, התורה היא לחם חוקו ומזון הנפש.

שימו לב: * השיעור בזיכרון-יעקב יתקיים באופן חד-פעמי ביום שני במקום יום רביעי, פרטים בטבלה. * בנוגע לאירוע ב"אתחלתא" - מספר המקומות מוגבל, נא לשריין מקומות מראש בטלפון.

יום	עיר	כתובת	שעה	הערות	איש קשר
חמישי כ"ב שבט 23/1/14	ירושלים	'שמיא' נחלאות, רח' עזרא רפאל 25 (ליד אגריפס)	20:30	שיעור שבועי	ברלה קרומבי 054-9-457-145
ראשון כ"ה שבט 26/1/14	קרית אונו	בית הכנסת חב"ד רח' יהואש 10	20:00	שיעור שבועי	חיליק 054-6-924-770
שני כ"ו שבט 27/1/14	זכרון יעקב	אולם תכלית (מתנ"ס זכרון) דרך אהרן 4	20:30	אחת לשבועיים	שלומי 054-2-163-648
שלישי כ"ז שבט 28/1/14	תל אביב	'ממעל ממש' רח' המלך ג'ורג' 15	20:30	שיעור שבועי	חנוך וינר 054-770-88-57
רביעי כ"ח שבט 29/1/14	פתח תקוה	רח' פינחס חגין 7 כפר גנים (מאחורי קניון גנים)	21:30	אחת לשבועיים	סיגל 050-6-255-376 רצוי sms
שני ג' אדר א' 3/2/14	באר שבע	בית הכנסת על שם קדושי אשוויץ רח' אברהם אבינו 2	20:30	אחת לשבועיים	אריאל רוזנטל 054-472-49-06
אירועים מיוחדים בחודשים שבט/אדר א'					
מוצ"ש כ"ד שבט 25/1/13	עפולה	"אתחלתא" רח' משה שרת 54	20:30	חד פעמי	אמיר 052-5-449-307
מוצ"ש ח' אדר א' 8/2/14	ישוב אחיה	פרטים אצל איש הקשר	20:30	חד פעמי	מנחם 054-3-980-141

כ"ב שבט – יום הסתלקות הרבנית חיה מושקא

יום הסתלקות רעיית הרבי מליובאוויטש נשיא דורנו, הרבנית חיה מושקא שניאורסון, שהלכה לעולמה ביום כ"ב שבט ה'תשמ"ח (1988)

מסירות נפש בסתר

הרבנית חיה מושקא נולדה ברוסיה והיתה השניה מבין שלושת בנותיו של הרבי הקודם מליובאוויטש, אדמו"ר הריי"צ (רבי יוסף יצחק).

בימים הטרופים בהם נרדפה הדת היהודית על ידי שלטון האימים הקומוניסטי, נטלה חיה מושקא, על אף גילה הצעיר, חלק חשוב ובלתי נפרד מהמאמץ המחתרתי של אביה, הרבי מליובאוויטש, וחסידי הנאמנים. אף שכל פעולה הקשורה בשמירת הגחלת היהודית ברוסיה היתה כרוכה באותם ימים בסכנת

נפשות ממש, בכל זאת, למשל, כאשר נתעורר הצורך להעביר בחשאי מזון ונרות לאחת מהשיבות הסודיות, בחר הרבי הריי"צ לביצוע המשימה דוקא בבתו, חיה מושקא, אשר לא נרתעה מלמלא שליחות מסוכנת זו בנאמנות מדי יום ביומו במשך תקופה ארוכה.

לימים נישאה הרבנית לרבי מנחם מענדל שניאורסון, ויחדיו, בשלהי מלחמת העולם השנייה, נחלצו מאירופה הבווערת והגיעו אל חוף מבטחים בארצות הברית.

"כל כבודה בת מלך פנימה"

במעמדה כבתו של האדמו"ר הקודם ורעייתו של גדול הדור, היתה יכולה הרבנית לזכות בכבוד מלכים. ובכל זאת מעולם לא חפצה בכך ובחרה לפעול כל פעולותיה בשקט ובצניעות מופלאה. כל מעשייה, הפרטיים והכלליים, התבצעו 'מאחורי הקלעים', בחשאי וללא פרסום מבלי להיחשף ברבים בשום דבר וענין.

לצד היותה נשואה לאחד המנהיגים המפורסמים בעולם, אותנו העריצה בכל מאודה ואליו היתה מסורה בלי גבול, סימלה הרבנית באישיותה המיוחדת את

התגלמות אצילות הנפש והענווה. פיקחותה הרבה ושנינות לשונה שניכרו בה משנותיה הצעירות זיכו אותה ביחס מיוחד מצד אביה, אדמו"ר הקודם. בשל כך נהג בעלה, הרבי נשיא דורנו, לכנותה בשם: "בתו של הרבי".

"והחי יתן אל לבו"

לאורך כל 'שנת האבלות' (השנה הראשונה להסתלקותה) היה שגור בפיו של הרבי מליובאוויטש הפסוק "והחי יתן אל לבו". פסוק זה מלמדנו, הסביר הרבי, מה צריכה להיות הנהגתו הראויה של האדם ("החי") על

פטירת קרובו:

עובדה פלאית היא, ביאר הרבי, כי אישיותו, תכונותיו ואפילו תחושת הנוכחות של הנפטר ממשיכים ממש "לחיות" בתוכנו. אלא שבכך אין די, מכיון שעיקר ענין 'השארות הנפש' הוא דוקא כאשר מוסיפה נשמת הנפטר לפעול בעולם הזה הגשמי, על כן תובעת תורתנו, תורת חיים, מן האבל לחיות מעתה בכפליים. מרגע פטירת קרובו נדרש האדם "החי" כאן בעולם המעשה להכפיל התעסקותו במעשים טובים. שכן מעתה על גופו לשמש כלי (לא רק בעבור נשמת עצמו, אלא) גם בעבור נשמת הנפטר. ובכך ממשיכה נשמת הנפטר 'לחיות' בעולם הזה הגשמי באמצעות משפחתו, תלמידיו ומכריו, הממשיכים את דרכו בשמשם גוף לרוח מורשתו ופעולותיו הטובות עלי אדמות.

"נזכרים ונעשים"

עם כל השתדלותה להצניע מעשייה, בכל זאת נתפרסמו כמה מעשי צדקה וחסד שעשתה הרבנית בסתר. אחד הסיפורים שנתפרסמו היה מנהגה לקיים

לאותה העת, לא ידעה האשה החולה כלל כי זו המיטיבה עמה נושאת בתואר 'הרבנית שניאורסון', ומעתה, אמרה הרבנית, ודאי תפגם אורת הפשיטות ששררה ביניהן בפגישותיהן.

בכ"ב שבט ובימים הסמוכים לו נערכים כינוסי נשים בארץ ובתפוצות, המנוצלים להתבוננות באישיותה ובדרכיה וכן לקבלת החלטות טובות בעניני תפקידן של נשות ישראל בחיזוק היהדות ברוח 'ישראל סבא'.

מדי יום ביומו מצות 'ביקור חולים' אצל אשה מסויימת שהיתה מאושפזת בבית הרפואה. בבואה אליה היתה מביאה עמה תמיד מרק עוף צח ומשוחחת עמה לעודדה. יום אחד, נבצר מהרבנית להגיע אל האשה, ובמקומה שלחה את המרק על ידי שליח. נסע השליח אל בית הרפואה, וכשהגיש לאשה את המרק, הוסיף ואמר: "נשלחתי על ידי הרבנית שניאורסון שלא היה באפשרותה להגיע היום". מאוחר יותר כששמעה ממנו הרבנית כי גילה את זהותה, נצטערה מאוד. שכן עד

שבת מברכים חודש אדר א'

בשבת שלפני ראש חודש, מודיעים בבית הכנסת ברוב עם אודות היום, השעה והרגע המדויק בו חל מולד הלבנה ובאיזה יום יחול ראש החודש. בשבת זו, פרשת 'משפטים', מכריזים: המולד יהיה בליל שישי, שעה שתיים לפנות בוקר, 26 דקות ו7 חלקים. ראש חודש אדר א' ביום השישי וביום השבת קודש הבא עלינו לטובה. לאחר מכן, בעומדו עם ספר התורה בידי, מברך שליח הציבור את נוסח ברכת החודש, ומייחל עם הציבור כולו שהחודש הבא עלינו לטובה יהיה מבורך בגשמיות וברוחניות.

כתוב בפתק: על כמה יהודים פעלת שישתדלו לומר את

כל התהילים בשבת מברכים?"

מתברכים כל הימים

כידוע, מן השבת, יום המנוחה וההתעלות, מתברכים כל ימות השבוע - הן הימים שלפניה והן אלה שלאחריה. הימים שקודם השבת הינם ימי הכנה לשבת, ועל הימים שלאחריה נמשכת השראתה. אמנם בשבת זו, בה מברכים החודש, נוספת מעלה יתירה - ממנה מתברך ראש החודש (הכולל את כל ימות החודש הבאים עלינו לטובה), על מועדיו והימים המיוחדים שבו.

בשבת זו, לאחר תפילת שחרית נוהגים להתוועד, שבת אחים גם יחד, כדי להכין ולעורר עצמנו להכנס לימי החודש הבא בשמחה ובטוב לבב מתוך הוספה בעניני נר מצוה ותורה אור.

אמירת תהילים בציבור

בשבת זו, השכם בבוקר, מתקבצים בבית הכנסת לאמירת כל ספר תהילים בציבור. אחרי אמירת התהילים יאמר 'קדיש יתום' מי שהוריו אינם בין החיים. ואם יש אזכרה או אבל ('חיוב') - יאמרו קדיש אחר כל ספר, ויאמרו תחילה ה'יהי רצון' המיוחד שאחרי כל ספר וספר. אחרי כן נוהגים ללמוד מאמר חסידות שיהיה מובן לכל, ולאחר הלימוד מתפללים תפילת שחרית.

אודות אמירת תהילים בציבור בשבת מברכים אמר אדמו"ר הרי"צ: "דבר אמירת תהילים האמור, אינו שייך לאיזה נוסח... ומצד אהבת ישראל... עלינו להשתדל בכל מיני השתדלות, אשר יוקבע בכל הבתי כנסיות באיזה נוסח שיהיה".

הוסיף על כך הרבי מליובאוויטש, נשיא דורנו: "כשיבוא משיח, לא יידע שום 'קונצים' אלא ידרוש...

הסיפור השבועי

תושייה והצלה

עם פרוץ מלחמת העולם השנייה אחזה חרדה גדולה את תושבי פריז. הגרמנים לא הסתירו את שאיפתם להתפשט גם לעבר צרפת. לא ארכו הימים והעיר נכבשה בידי הגרמנים, אשר החלו מיד בהפעלת מכונת ההשמדה. כעשרים אחוזים מיהודי צרפת הי"ד הושמדו בשואה. באותה עת התגוררו בעיר בני זוג, שבחרו לנהל חיים צנועים ושקטים. אלה היו רבי מנחם מענדל שניאורסון (לימים הרבי מליובאוויטש, נשיא דורנו), אז חתנו של הרבי הריי"צ (רבי יוסף יצחק) מליובאוויטש, ואשתו הרבנית חיה מושקא, בת הרבי.

לא היה קל להקפיד על כל דקדוקי המצוות ולקיים קלה כחמורה בפריז, אך הרבי לא ויתר על שום פרט, גם אם היה כרוך בקשיים מרובים. לצידו עמדה הרבנית בגבורה, ולא חסכה כל טרחה כדי לסייע בכך.

כדי להשיג 'חלב ישראל' היתה צועדת קילומטרים רבים אל רפת ששכנה בפרוורי העיר, ושם השגיחה מקרוב על החליבה. החלב היה מצרך חיוני בעבורם, שכן משאר דברי המזון התנזר הרבי כמעט לגמרי.

שלושה ימים לפני כיבוש פריז הצליחו הרבי והרבנית לברוח אל העיר וישי, שבדרום צרפת. בתחילה נראה היה כי בווישי יוכלו למצוא מרגוע, בהיותה נתונה לשלטון צרפתי עצמאי. אולם במהרה התברר שמשטר וישי משתף פעולה עם הנאצים. הרבי ורעייתו עזבו את העיר כעבור חודשיים ונדדו דרומה, אל העיר ניס, שהיתה נתונה לשלטון איטלקי, והחיים בה היו בטוחים יותר.

יהודים רבים נמלטו לניס, ונהפכו לפליטים חסרי כל. לא היה קל להם למצוא אפילו חדר במלון לשהייה זמנית, שכן בתי המלון חששו שהפליטים לא יוכלו לשלם,

וסירבו לקבל אורחים שלא היה בכחם להוכיח כי בידם כסף.

עדים סיפרו כי כבר אז נתגלתה דאגתו של הרבי לכל יהודי. היה בידו שטר של מאה דולרים, סכום נכבד מאוד באותם ימים. הוא היה עומד בתחנת הרכבת וממתין לפליטים יהודים. כשפגש משפחה כזאת היה מלווה לה את שטר הכסף, כדי שתוכל להציגו בבית המלון, ועל ידי כך לקבל חדר. לאחר מכן היה מקבל את השטר בחזרה ומלווה אותו לעוד משפחה יהודית. כך הצליח לספק קורת גג להרבה משפחות של פליטים.

יום אחד הלכה הרבנית ברחוב השוכן על קו החוף של ניס. בדרכה פגשה אשה שהייתה מוכרת לה, אשת רב מבלגיה. השניים היו בין הפליטים שהתגוררו בעיר. לשאלת הרבנית על מעשיה במקום ענתה האשה כי בעלה ירד לטבול בים. האשה הצביעה לעבר נקודה רחוקה בים ואמרה: "שם הוא". היא הסבירה כי בעלה ביקש להתרחק מחוף הרוחצים והלך למקום מבודד.

פתאום הבחינה הרבנית בקבוצת גרמנים מתקרבת למקום. היא הבינה מיד כי סכנה גדולה מרחפת על בעלה של חברתה, אם ישוב אל החוף בעוד הגרמנים בסביבה. הרבנית מיהרה לגשת אל המציל, הצביעה בדאגה לעבר הרב השוהה בתוך המים, לא הרחק מהחוף, ואמרה לו בצרפתית: "רואה אתה את האיש שם במים? חייבים להצילו בדחיפות!". בעודה מדברת רמזה לו על הגרמנים המתקרבים.

המציל הבין היטב את הרמז. הוא מיהר לקחת את בגדיו של הרב שהושארו בחוף, עלה על סירת ההצלה וחתר לעברו במהירות. כשהגיע אליו אחז בו והעלה אותו אל

הרבי והרבנית המשיכו בפעולותיהם השקטות בצל האימה והסכנות, ובתוך כך ניהל חותנו, הרבי הריי"צ, מערכה מסועפת להצלתם מאירופה ולהשגת אשרות כניסה בעבורם לארצות הברית. ביום כ"ח בסיוון התש"א (1941) הוכתרו המאמצים בהצלחה והרבי והרבנית עגנו בחופי ארה"ב.

הרבנית הוסיפה לחיות את חייה הצנועים גם לאחר שבעלה היה לאישיות ענקית בעולם היהדות. מלבד קרובים וידידי משפחה לא זכה הציבור להכירה. אולם די בסיפורים הרבים על אישיותה, תבונתה, אצילות רוחה, עדינות נפשה ואמרותיה המדודות והקולעות, לשמש דוגמה והשראה לכל בנות ישראל. בכ"ב בשבט תשמ"ח השיבה את נשמתה ליוצרה.

(מתוך העלון השבועי **שיחת השבוע**)

הסירה. עתה החל להשיט את הסירה הרחק מהחוף, כדי להתרחק מהסכנה הנשקפת לרב.

בתוך כך הגיעו הגרמנים קרוב אל שתי הנשים היהודיות. לנשים לא נשקפה סכנה, שכן בדרך כלל הגרמנים לא היו פוגעים בהן. לכן הוסיפו לעמוד במקומן ולעקוב אחר סירת המציל המתרחקת.

הרב כבר היה רחוק מעיני הגרמנים, והללו החליטו להניחו לנפשו ולהמשיך בדרכם. המציל הוריד את הרב בחוף מרוחק, ושם לבש הרב את בגדיו וחזר לביתו.

אשת הרב היתה אסירת תודה לרבנית, לאחר שראתה כיצד פעלה בתושייה ומתוך מסירות נפש, ובצעד מהיר ונבון הצליחה להרחיק את בעלה ממקום הסכנה. בערב שלחה את אחת מבנותיה אל דירתם של הרבי והרבנית, כדי להודות לה על מעשה ההצלה המופלא ולידע אותה כי הרב שב אל ביתו בריא ושלם, תודה לה'.

עזרו לנו,
להמשיך בעשייה!

טל' 052-5675770

עמותת "תניא - מודעות עצמית ביהדות" צריכה את העזרה שלך!

”זאת התורה אדם” (במדבר יט' ד)

כשם שבאדם ישנם גוף ונשמה, כך גם בתורת ישראל ישנם גוף התורה (פשט הכתוב-’נגלה’) ונשמת התורה (פנימיותה, סודותיה ורזיה-’נסתר’). במדור זה מובא פרוט נושאי הפרשה על פי ’נגלה’, ובמדור שלאחריו יובא ביאורה של נקודה או של מספר נקודות מן הפרשה על פי פנימיות התורה.

נקודות עיקריות בפרשת משפטים

חשוב לדעת

פרשתנו עוסקת ברובה בדיני נזיקין וממונות ובשאר ענינים שבין אדם לחברו. גדרן של מצוות ה’משפטים’, בשונה מהמצוות שבגדר ’חוקים’ או ’עדות’, מורה על כך שאלו הן מצוות המוכרחות לקיומה של חברה מתוקנת, ועל כן ממילא מתיישבות הן גם עם השכל האנושי. אמנם קיומן בפועל אינו מצד היותן מובנות בשכלנו כי אם, קודם לכול, מצד היותן ציווי התורה.

להלן עיקרי הדינים (ולצדם הבאורים הבסיסיים המתחייבים לשם הבנת הדברים):

דיני עבדים ושפחות

אדם שנתפס בגניבה ואינו יכול להשיב את גניבתו, יימכר על ידי בית הדין לשנות עבודה קצובות עד שש שנים, ולא יותר, ובכסף שניתן תמורתו יוחזר לניזק כספו שנגנב. התורה אינה מתייחסת בחיוב למקרה שהעבד מתעקש להמשיך לעבוד את אדונו גם בתום שש השנים, שכן יהודי הוא עבד ה’ ולא עבד לבני אדם. ובכל זאת, אם גם לאחר שהבהירו זאת לעבד, והוא עדיין מתעקש שלא להיפרד מאדונו, אזי, לאחר טקס רציעת אוזנו לאות קלון, ימשיך הוא לעבוד את אדונו עד לבוא שנת היובל (אחת לחמישים שנה).

אב המוכר את בתו הקטנה לאמה (=שפחה), תצא היא לחופשי בסיומן של שש שנות עבודה או לכשתבגר.

דיני נזקי גוף שנגרמו בידי אדם

1. ההורג במזיד חייב מיתה. 2. ההורג בשגגה, ימלט אל עיר המקלט, שם יהיה מוגן מנקמת גואל הדם. 3. מכה אביו או אמו וגרם להם לחבורה, חייב מיתה. 4. גונב אדם

ומוכרו לעבד חייב מיתה. 5. המקלל את אביו או את אמו חייב מיתה. 6. החובל בחברו חייב לשלם לו תשלומים שונים על פי שומת בית הדין: דמי ביטול מלאכה, דמי ריפוי, דמי צער ובושת ודמי נזק נוסף. 7. המכה למוות את עבדו הגוי, חייב מיתה. אך אם העבד מת רק לאחר מספר ימים, האדון פטור. 8. אדם המכה בשוגג אשה הרה, למשל במהלך קטטה עם אדם אחר, והיא מפילה את ולדה, עליו לשלם קנס. אם האשה עצמה נפגעה, ואיבדה אחד מאבריה, בית הדין מעריך את גובה הקנס והפיצוי שיש לשלם כבגין המכה כל אדם אחר. 9. המכה את עבדו הגוי, והלה מאבד את אחד מאבריו, יצא העבד לחופשי.

דיני שור המזיק נזקי גוף

1. שור ההורג אדם יומת בסקילה ובשרו אסור באכילה. 2. שור מועד (היינו שנגח והרג בפעם השלישית), יומת הוא וכופר יושת על בעליו. 3. שור שנגח והרג עבד או אמה, ייסקל ובעליו ישלם פיצוי לבעל העבד.

דיני נזקים בממון

1. הכורה בור ברשות הרבים ונפל לתוכו שור או חמור וניזק, חייב לשלם את דמי הנזק לבעלים. 2. נגח שורו של אדם והרג את שור רעהו, ישלם בעל השור המזיק את מחצית הנזק. ואם היה השור מועד, ישלם הבעלים את מלוא הנזק. 3. הגונב שור וטבחו או מכרו, כך שכבר אינו יכול להחזיר את הגניבה עצמה, עליו לשלם פי חמש מדמי השור. אם מדובר בכבש או עז, ישלם הוא רק פי ארבעה. 4. אדם התופס בביתו גנב בשעת מעשה ומחשש לחייו מקדים הוא והורגו, פטור. 5. בכל מקרה של גניבה, על הגנב לשלם כפל גניבתו.

6. המביא את עדרו לרעות בשדה חברו, עליו לשלם את מלוא הנזק. 7. המבעיר אש, אפילו בשטחו שלו, אלא שהאש התפשטה והזיקה רכושם של אחרים, על המבעיר לשלם את הנזק.
- דיני שמירה, שאלה והשכרה**
- שומר חנם** – אדם השומר ללא שכר על רכושו כליו או כספו של חברו ונגנבו או הוזקו, ישבע כי לא פשע בשמירתם ופטור מכל נזק שאירע להם. (אם אירע לרכוש נזק כל שהוא, ובעל הרכוש תובע את השומר, על השומר להישבע שלא פשע והתרשל בשמירה וכל שכן שלא שלח את ידו ברכוש חברו, ויהיה פטור. אך אם יתגלה כרשלו, הרי הוא פושע, ועליו לשלם כפל הרכוש שאבד או נגנב).
- שומר שכר** – השומר המקבל שכר על שמירתו, הרי הוא חייב במקרה של גניבת הרכוש או אבידתו.
- שואל** – השואל כלי מחברו על מנת לעשות בו שימוש ללא תשלום, חייב בכל נזק או אובדן שיארע לכלי, אלא אם ניזוק הכלי או בלה במהלך שימוש תקין וראוי.
- השוכר** – המשתמש בכלי או רכוש חברו ומשלם עבור השימוש, יש מפרשים שדינו כשומר שכר ויש מפרשים כי דינו כשומר חנם.
- דינים נוספים בתחומים שונים**
- המפתה בתולה לשכב עמה, חייב לשאתה לאשה או לשלם קנס לאביה על מעשהו.
 - העוסק בכשפים חייב מיתה.
 - השוכב עם בהמה חייב מיתה.
 - המקריב קורבן לאלילים דינו מיתה.
 - אין לפגוע בדברים או בממון השייכים לגר – אדם שהגיע מארץ אחרת.
 - אסור להונות או לענות כל אדם. ובפרט מודגש הדבר בנוגע לגר, אלמנה ויתום חסרי ישע. התורה מבטיחה כי הקב"ה יעמוד לצד המעונה ויעניש את המענה.
 - אין ללחוץ ולהכביד על העני כי יחזיר הלוואה שנטל
- לצורך מחייתו, ואין להטיל תוספת ריבית על קרן הלוואה.
- הלוקח בעירבון (משכון כנגד הלוואה) חפץ המשמש את הלווה לקיומו בחיי היום יום, עליו להחזירו לו כל אימת שיצטרך לדבר.
 - אין לקלל את הדיינים או את נשיאי העדה.
 - איסור שמיעת לשון הרע.
 - אין לסייע לשקרנים בדינם.
 - בית דין לא יחייב מיתה אלה ברוב של שניים.
 - אין להעדיף עני או מסכן ולהטות הדין לטובתו.
 - יש להתרחק משקר.
 - היוצא מבית הדין כשהוא מחוייב במיתה, ולאחר מכן עולה טענה כלשהי המאפשרת לזכותו, חובה על בית הדין לשוב ולדון בענינו. ולעומת זאת, אדם היוצא מבית הדין כשהוא זכאי, אזי גם אם נתקבלו ראיות חדשות לחובתו, אין לשוב ולדונו.
 - אין לדיין ליטול שוחד, גם אם נותן השוחד הוא זה שבלאו הכי (גם ללא מתן השוחד) יזכה בדין.
 - אסור לדיין לשמוע דברי אחד המתדיינים שלא בפני חברו.
 - יש לשמור על המוקדם והמאוחר בסדרי הפרשת תרומות, מעשרות ופדיית בכורות העדר. את פרטי הדינים בנוגע להפרשות השונות מפרטת התורה במקומות אחרים.
 - אסור לאכול בשר טרפה אלא להשליכה לכלבים.
 - הרואה אבידת חברו (שורו או חמורו התועים בדרך), גם אם הוא שונאו, חייב להשיבה לו ואינו יכול להתעלם ממנה.
 - הרואה את חמור שונאו מוטל בדרך קורס תחת משאו, אינו יכול להתעלם מכך, ועליו לעזור לו.
 - התורה שבה ומזהירה לנהוג ביושר ובכבוד עם הגר.
 - שנת השמיטה בעבודת השדה (חקלאות). יש לעבד את

כללית, תגן עליהם מפני מחלות, הפלות ועקרות ותפיל אימה ופחד על אויביהם שינוסו מפניהם. והגם שבכח ה' למגר את כל יושבי הארץ באופן מייד, מכל מקום, יהיה הכיבוש בתהליך מדורג, שלב אחרי שלב, כדי שלא תהפוך הארץ שוממה בטרם ינחלוה בני ישראל וקודם שיתחילו ליישבה ולעבדה. כמו כן מוזהרים בני ישראל שלא לכרות ברית עם יושבי הארץ כי אם לגרשם, כדי שלא יתערבו בהם וילמדו ממעשיהם.

אין מוקדם ומאוחר בתורה

לקראת סיום הפרשה שבה התורה ומתארת אירועים שקדמו למתן תורה. בד' בסיון מצטווה משה לעלות אל הר סיני. ובעוד אהרן, נדב, אביהוא ושבעים מזקני ישראל נשארים למרגלות ההר ומשתחוים מרחוק, ניגש משה לבדו אל ענן ה' השוכן על ההר. כבר באותו היום חוזר משה אל בני ישראל ומלמדם את דיני התורה. העם מקבל את הדברים ומתחייב לעשותם ככל אשר יצוה ה', ובאומרו 'כל שיצוה ה' - נעשה ונשמע'. משה כותב את דברי ה' בתורה מבראשית ועד ליום מתן תורה. למחרת, בה' בסיון, כהכנה למתן תורה, בונה משה מזבח בתחתית ההר וכן מצבה לכל שבט. לאחר הקרבת זבחי שלמים לה', מקריא משה בפני העם את דברי התורה שכתב.

משה עולה בשנית אל ההר

לאחר מתן תורה, שוב קורא ה' אל משה לעלות אל ההר. הפעם לשם קבלת שני לוחות האבן המרובעות עליהן כתובים עשרת הדברות. משה עולה אל ההר ושוהה בו ארבעים יום. את הזקנים ובראשם אהרן וחור הוא משאיר במחנה למען ישפטו בהעדרו את העם. רק יהושע, משרת משה, הוא היחידי המורשה להתלוות אליו עד למרגלות ההר. שם ממתין יהושע למשה עד שובו מן ההר. משה עולה אל ההר האפוף ענן, ואילו האלוקים יורד אל פסגתו באש אוכלת. לאחר ששה ימים נכנס משה בציווי ה' אל תוך הענן ומתייחד עם האלוקים ארבעים ימים ולילות.

הקרקע שש שנים, ובשנה השביעית (שנת המנוחה והשמיטה) חדלים מן העבודה ומפקירים לכל את תנובת הקרקע העולה מאליה.

יום השבת. על האדם לעבוד עבודתו בששת ימות השבוע, וביום השביעי ישבות מכל מלאכה. יום השבת הינו יום מנוחה לאדם, לעבדיו ולבעלי החיים שברשותו.

כאן משמיעה התורה אזהרה כללית אודות קיום כל מצוות ה'.

אין לחבור לעובד עבודה זרה בשום דרך ובשום ענין.

התורה מזכירה את שלושת הרגלים, בהם חובה על כל יהודי לעלות לירושלים לבית המקדש, ולהביא עימו לשם את קרבנות הרגל. שלושת הרגלים הם: חג המצות - פסח, חג הקציר - שבועות, וחג האסיף - סוכות.

אין להקריב את קרבן הפסח כל עוד לא ביערנו מן הבית את החמץ.

אין להותיר מן הקרבן עד בוקר, אלא החלקים הקרבים על המזבח.

חובה להביא את ביכורי הפירות מן השדה לירושלים לבית האלוקים ולאוכלם שם בטהרה.

אין לבשל בשר בחלב. מכך שהתורה חוזרת על איסור זה בשלושה מקומות שונים, לומדים חז"ל כי בשר עם חלב נאסרו באכילה, בהנאה ובבישול.

הבשורה והאזהרה

הקב"ה מבטיח לבני ישראל השוהים במדבר, כי סוף סוף עתידים הם להכנס לארץ ישראל המובטחת. אמנם, מהלשון "הנני שולח מלאך לפניך", ניתן להבין כי בשל חטאי ישראל לא תהיה כניסתם לארץ באופן הנעלה ביותר אלא על ידי מלאך בלבד.

בנוסף להבטחה אשר עומדים הם לפני כיבושה המלא של הארץ והתנחלות העם בה, מוזהרים בני ישראל שלא ללמוד מאורחות חייהם של גויי הארץ, שלא לנטות אחר עבודתם הזרה ולשבר ולנתוץ את מזבחותיהם ואליליהם.

ה' מבטיח כי כיבוש הארץ יהיה באופן ניסי המכוון מלמעלה. שמירת מצוות ה' בארצם תמשיך עליהם ברכה

דיני השור שבנפש האדם

נקודות בעיבוד קל מתוך שיחה של הרבי מליובאוויטש

שור בכלל מסמל את הנפש הבהמית שבאדם. המצב הטבעי שלה הוא – 'שור תם'. אולם אם האדם חוזר ונכשל בחטא, הוא נעשה 'מועד'. כיצד מתקנים מצב זה?

"ואם שור נגח הוא מתמול שלשום"

בפרשתנו מפרטת התורה את דינו של שור נגח. התורה מפרידה בין שור תם לשור מועד. שור תם הוא שור שאינו מזיק בדרך כלל, ואילו שור מועד הזיק פעמים רבות, עד שטבעו לנגוח, וכבר התרו בבעליו שלוש פעמים לפני בית דין. לכן גם שונה אחריותו של האדם בנוגע לנזקים שנגרמו על ידי כל אחד משני סוגי השוורים הללו (שור תם ושור מועד), ובהתאם יהיו גם התשלומים שיוטלו עליו.

כל פרט בתורה משתקף בכמה רבדים, וגם דיני השור הנגחן קיימים בנפש האדם. שור בכלל מסמל את הנפש הבהמית שבאדם. נפש זו, כשהיא לעצמה, אינה רעה בהכרח, שכן יש בה גם מידות טובות וכח רב שאפשר לרתום לקדושה. אולם היא בבחינת שור שצריך שמירה פן יגרום נזקים.

חוזר ומועד

המצב הטבעי של הנפש הבהמית הוא – 'שור תם'. מעצם בריאתה אין היא מתאוה לדברים אסורים, אלא רק לתאוות מותרות. לכן כשהנפש הבהמית נכשלת בעבירה, הרי זה בבחינת 'תם' – שכן זוהי חריגה מהטבע הרגיל, וקל יחסית לשוב בתשובה על חטא זה.

אולם אם האדם חוזר ונכשל בחטא עד שהוא מתרגל לעשותו ו"נעשה לו כהיתר", או אז הוא נעשה בבחינת 'מועד'. כאשר ההתנהגות השלילית נעשית אצלו כהתנהגות טבעית, אזי נחשב הוא כמי שמועד לחזור ולחטוא.

תשובה שלימה

כיצד עושים תשובה על מצב כזה? ובכן, הדרך להחזיר

'שור מועד' לדרגת 'תם', היא להרגילו שלא לנגוח. הרמב"ם מגדיר את הסימן לכך, עד "שיהיו התינוקות ממשמשיין בו ואינו נוגח" או אז חוזר השור להיות 'שור תם'.

כך גם בעבודת ה': כשיהודי שב בתשובה שלימה על חטאיו ועמל היטב לזכך את נפשו הבהמית ולבטל את תוקף תאוותיה, עד שבא לידו הדבר שנכשל בו, וכפי שאומרת הגמרא: "באותו מקום" (כלומר, שמזדמן לו אותו מצב שבו מעד ונכשל) – ואינו חוטא. אז פוקע ממנו הכינוי 'שור מועד' והוא שב להיות 'תם'.

העברת בעלות

אך מה יעשה אדם שאינו מצליח לעמול על נפשו ולזככה עד כדי כך? כאן בא לעזרתנו דין נוסף בדיני השור: הרמב"ם פוסק, שאם השור המועד עבר לרשות אחרת, לבעלים אחרים – גם אז משתנה דינו לדין 'שור תם'. שכן כאשר יש לו בעלים חדשים, שמתייחסים אליו בדרך שונה מדרך ההתייחסות של בעליו הראשונים, פועל הדבר עליו ומשתנה גם טבעו, עד שכבר אין לו טבע של שור מועד.

כך גם בעבודת ה': יהודי הרוצה לבטל מנפשו הבהמית את דין ה'מועד', יכול לעבור ל'רשות אחרת' – להשקיע את כל מהותו בעולם חדש של קדושה – בלימוד תורה, במעשים טובים, בעבודת התפילה. ואז, כשכל כולו ברשות הקדושה – ממילא עוזבת אותו שליטת היצר באותם עוונות שהורגל בהם.

כך יש בכחו לשוב ל'תמותו', ועד ל'תמותו' מלשון תמימות ושלמות, שהנפש הבהמית מתהפכת לטוב גמור, "כמו יצר טוב ממש".

חסידות על הפרשה משפטים

הראשונה של יהודי צריכה להיות – ההכרה שהוא "עבד עברי", עבדו של מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא.

(משיחת כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו)

תכלית התורה – להאיר את העולם התחתון כי תקנה עבד עברי (כא,ב)

עבד כנעני – מסמל אדם בעל נטייה לתאוות העולם, אלא שהוא כופה את עצמו בקבלת עול ואינו נכנע להן. מצד אחד הוא עבד (לה'), אך מצד שני הוא נקרא עבד כנעני, כי נפשו הבהמית היא בתוקפה.

עבד עברי – מסמל אדם שהגיע למצב שהמידות של נפשו האלוקית (אהבת ה' ויראתו) משפיעות על נפשו הבהמית ומעוררות בה רצון ותשוקה לאלוקות (ובכל זאת עדיין הוא נקרא "עבד", מכיון שנפשו הבהמית טרם נהפכה לגמרי והוא עדיין זקוק ל"עבודת עבד" כדי להשפיע עליה).

לכן פתחה התורה בדיני עבד עברי, כי הכוונה והמטרה של מתן תורה היא להאיר את עולם הזה התחתון באור התורה. דבר זה בא לידי ביטוי בצורה בולטת בדין עבד עברי, המסמל את השפעת הנפש האלוקית על הנפש הבהמית.

(ל'קוטי-שיחות' כרך ט"ז, עמ' 256-257)

אמיתת המוסר – קבלת עול מלכות שמים

ואלה המשפטים (כא,א)
ואלה המשפטים: ...מה הראשונים מסיני אף אלו
מסיני (רש"י)

גם את המצוות המכונות 'משפטים' – אלה שהשכל האנושי מחייבן – עלינו לקיים אך ורק מפני שניתנו לנו מהקב"ה בסיני, ולא בגלל ההיגיון והשכל שבהן. זה גם מה שכותב רש"י: "ולמה נסמכה פרשת דינין לפרשת מזבח, לומר לך שתשים סנהדרין (חכמי הסנהדרין שתפקידם לפסוק דינים) אצל המקדש". והיינו, שצריכים לבסס את הצדק והיושר (דינין) "אצל המקדש" – על קדושת התורה וציווי הבורא, ולא על השכל האנושי.

(ל'קוטי-שיחות' כרך ג', עמ' 899)

היהודי - עבד ה' הוא כי תקנה עבד עברי (כא,ב)

למה פתחה התורה את פרשת משפטים בדיני עבד עברי – איש ישראל שמכרוהו בית דין בגנבתו – והלוא הוא דבר בלתי רגיל?

אלא מבואר בתורת החסידות ש'משפטים' הוא מלשון הליכה, וכפירוש התרגום על הפסוק (בראשית מ) "כמשפט הראשון" – "כהלכתא קדמיתא". ההליכה

בקרו אותנו באתר החדש

www.tanyaor.com

וגם ביו-טיוב ובפייסבוק:

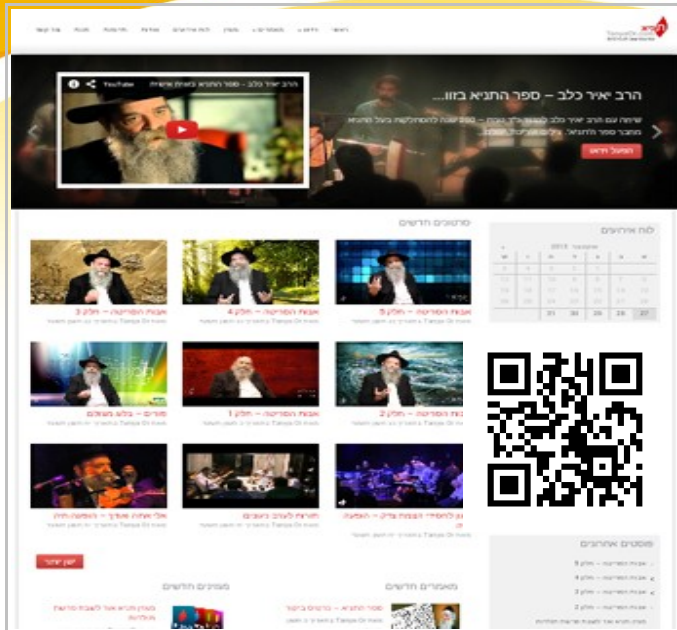
בלוגים מצולמים וניגונים (באיכות HD)

עזרה ראשונה לנפשו

סדר התנ"ך

התחדשנו!

בוטאו לבקר

באתר המשודרג

Www.tanyaor.com

שבת שלום!!!

ליקוט, רעיונות, כתיבה ועימוד: חי דמארי
 כתיבה, עריכה, והגהה: הרב יאיר כלב
 להערות, הארות, הצעות או תיקונים, אנא כתבו לנו
tanyaor4u@gmail.com

הרבי מליובאוויטש הנהיג ועודד שכל אשה ובת (מגיל רך ביותר ולפחות מגיל 3) תדלקנה נרות שבת וחג.

צאת השבת	הדלקת נרות	עיר (שעון חורף)
17:45	16:30	י-ם
17:47	16:45	ת"א
17:45	16:34	חיפה
17:48	16:49	ב"ש

נהנתם? העבירו הלאה, לזכות עוד ועוד יהודים בהרחבת המודעות למקורותינו.

נא לשמור על קדושת הגיליון